

ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА

СБОРНИК
есета и рисунки,
посветени на Европейската
година на межкултурния
диалог 2008

Русе
2008

Към читателя

Пред вас е издание събрало най-добрите есета от конкурса на Европейски информационен център „Европа Директно“ Русе, „Под пъстрата дъга на Европа“. Той беше посветен на Европейската година на межкултурния диалог 2008 и в него взеха участие младежи между 16 и 25 години. Радваме се, че на нашата покана откликнаха младежи не само от Русе, но и от Плевен, Пловдив и Варна. В есетата, които изпратиха, младите автори показаха добър стил и език, широка обща култура и добро самочувствие на европейски граждани познаващи и уважаващи разнообразната среда, която представлява Европейският съюз. Журито съставено от екипа на центъра и професионални писатели беше затруднено в избора на най-добрите „опити“.

Все пак, работата на Поля Филипова от Русе „Под пъстрата дъга на Европа“ се отличи по отношение на интерпретацията на темата; креативност и оригиналност; универсалност и яснота на посланието ангажирайки вниманието на читателя. Нейното есе получи Първа награда и Първото място на отпечатване в нашия сборник. Представени са и подбрани опити по темата, които показват различни аспекти на срещата на младите хора с Европа и нейните различни култури.

В цветно приложение сме показали рисунките на малките художници /7-16 г./ от Общинския детски център за култура и изкуство Русе. Те рисуваха по същата тема. Техните работи украсиха и създадоха чудесно настроение при старта на Европейския информационен център „Европа Директно“ Русе. Надяваме се, творбите на малките автори да донесат усмивка и частица от „Пъстрата дъгата на Европа“ и на вас!

Приятни мигове!

ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА

(есе)

Моето навлизане в живота съвпада с едно друго твърде значимо събитие – влизането на България в Европейския съюз. Родена съм през 1991 г., две години след падането на Берлинската стена. Може би затова и целият ми живот е белязан с очакване. Очакване на едно по-добро бъдеще. Очакване, мамено от лъжливи обещания, но и поддържано от твърдата вяра, че нещата все някога трябва да се оправят. И докато гледах как много от по-големите ми приятели заминаваха в различни посоки, в далечни и близки страни, за да търсят успеха, за да се опитват да намерят своето място в други, чужди общества, ми беше болно. Има американска мечта, европейска мечта... Защо тогава няма и българска мечта? Сега, в началото на 2008 година, ми се струва, че вече има такава. Но тя не предполага да избягаш от родината си, а напротив, оставайки тук, да я издигнеш на нивото на стремежите си. Най-накрая имаме възможността да вземем нещата в собствените си ръце. Имаме желанието, въображението, свежата сила. Но има и много още да учим.

А в това отношение всеки отговаря сам за себе си. Да познаеш собственото си "Аз", да намериш своя мотив, своята причина да учиш и да се развиваш е може би най-трудното нещо. Но веднъж доказал себе си, няма да изгубиш стремежа да го правиш отново и отново.

Аз не се отнасям предубедено или с предразсъдъци спрямо другите, но и не искам те да ме съдят така. Не искам чужденците да свързват името на България с автокражби, трафик на хора или в най-добрия случай - с евтини туристически оферти, а да сме известни с наистина забележителната си история, с талантливите млади хора, с постиженията в областта на изкуството и културата. Колко от самите българи знаем например, че старобългарският език е четвъртият официален език на Християнството в света – т.нар. *lingua quarta*. Подобен род знания трябва да се отличават от евтиния, популистичен патриотизъм, да се основават на по-дълбокото чувство за съпричастност и

вярност към една голяма идея, каквато е България. Но това е идея, която може да постигне своето осъществяване едва в рамките на съюза с другите европейски държави. Може би близането в ЕС няма да е идеалното решение на националните ни проблеми, панацеята за тревожните въпроси, разкъсващи държавата ни. Но истината е, че няма по-добро. В съвременния динамичен свят тезата на Платон за абсолютните идеи ни изглежда все по-галечна.

Европа за мен, когато бях малка, беше името на фригийската принцеса, открадната от Зевс. По-късно от детските енциклопедии разбрах, че Европа е един от седемте континента, с умерен климат и богата история. Относително по същото време Европа стана и главната новина във вечерните новинарски емисии, тайнствената и значима цел, за която говореха политиците. Получиха се твърде много значения за една единствена дума. Последно за какво трябваше да ми говори името Европа? За митичните странствания на античните герои, за обширните земи или за хората, застанали зад един вдъхновяващ идеал? Все още нямам окончателен отговор. Може би защото Европа е единството на всички тези значения, една гореща сплав от идеи и образи, едно цяло – едно сърце, един смисъл. И въпреки че името ѝ се извежда от асиро-вавилонската дума "ереб" – "залез, мрак" и означава "там, където слънцето залязва", в хилядолетната история на континента нито една култура не залязва напълно, не потъва в забрава, а напротив, става част от вековното духовно ядро. От руините на старите цивилизации се раждат нови, които приемат тяхното наследство, изкуство и мъдрост. Древните езически гласове и християнските молитви, ужасът на войните и величието на победите, скромното примирение на отшелниците и разтърсващият устрем на завоевателите се преплитат, за да очертаят пътя, който трябва да продължим ние.

Напоследък за всички българи Европа стана символ на новото, на надежда за просперитет и по-добро бъдеще, място за достойни хора.

Всички народи, населяващи Европа са различни и уникални със своята култура, минало, настояще, характер, възпитание

и умения. Но всички те са хора, родени под едно небе – небето на Европа. Живеят с общи надежди и желания.

Всички сме толкова различни, но и толкова еднакви. Какво значение има дали си от голяма или малка страна, в какъв бог вярваш, с какъв цвят е кожата ти. Рагват ни едни и същи неща – топлината на слънцето, спокойният ден, любовта и семейството, свободата да си личност, да четеш, да учиш, да искаш

В моя космически век,
добър да е всеки човек!
Обич за оръжие да носи
и никой свобода да не проси! .

Днес, ние, гражданите на обединена Европа, имаме неповторимата възможност отново да говорим на един общ език – езикът на толерантността. Макар в някои изминали епохи да е изглеждало, че това е вече мъртъв език, сега той възкръсва в своя Златен век. Хубавото е, че всеки от нас го владее изначално; просто не трябва да изпускаме възможностите да го практикуваме и поддържаме. Това е езикът, с който ще могат да ни разберат навсякъде из Европа.

В рамките на ЕС има много народности, много езици и култури. Но като запазва своята национална идентичност, всяка държава се оказва трайно обвързана с другите. Именно различията, които успяваме да преодолеем, правят Съюза толкова значим. Разнообразието на политически модели, на фолклора и начините за възприемане на света издига понятието за граница на едно ново ниво – това не е линията, която ни отделя от другите, а линията, която трябва да преминем, за да ги опознаем. Интересно е, че в българския език съществителното име "граница" идва от думата "гран", с която назоваваме всяка една от свързаните части на веригата. Така границата по-скоро свързва, отколкото разделя.

Нито отделният човек, нито отделната държава могат да живеят в изолация. В Античността дори вечно воюващите полиси прекратявали временно военните действия, за да се съберат на Олимпийските, Питийските, Немейските игри. Забравили за малко икономическите интереси и териториалните претенции, интелектуалци и политици се

наслаждавали на хармоничния човешки дух, на постиженията на атлетите и таланта на поетите. Всички те четели Омир и Пиндар и почитали победителите в състезанията като полубогове. Днес, векове по-късно, изкуството и спортът все още са магнитните сили на привличане между отделните народи. Когато седна пред телевизора, за да гледам концерт на Ю Ту или мач от Европейското първенство, когато отворя книга на Стендал, Джеръм Селинджър или Томас Ман, чувствам, че разстоянията във времето или пространството нямат значение; че съществува един общ, значим, неуловим европейски дух. А България несъмнено се е приобщила и е гала своя принос към него много преди формалното ни влизане в Европейския съюз.

Моят път към ЕС е част от пътя на цялата гържава, на всички млади хора. Но не бива да забравяме, че всеки път има гве посоки. И влизайки в ЕС, то Европа трябва да е в нас със своите ценности и идеали.

Може би Кант е бил прав, когато казва, че абсолютният мир и абсолютното щастие са невъзможни, но наша задача е никога да не преставаме да се стремим към тях, постоянно да се приближаваме към постигането им. Тя може да се осъществи, само ако сме всички заедно, обединени от общата кауза.

Би било чудесно да можем да общуваме помежду си без предразсъдъци, да използваме всички врати и прозорци, отворени пред нас. А моята България е прозорец и врата към Европа. Поглеждам през този прозорец и виждам много неща – и хубави, и грозни. И такива, за които мечтая, и такива, от които се страхувам. Виждам и открянатата врата. Тя ме примахва. Искам да премина през нея, когато съм готова, когато правилно ще оценя това, което ще открия.

Европа за мен е: приказната Пирин планина, бистрите Рилски езера, труднопроходимите Австрийски Алпи, недостъпните Скандинавски върхове, пълноводните и буйни исландски реки, живописната долина на река Рейн и река Темза, речно-морските пристанища Ливърпул и Глазгоу; архитектурните паметници на Виена, привличащи интереса на туристи от цял свят – двorcите "Шонбрун",

"Лихтенщайн" и "Белведере", парламентът с мраморната и позлатена статуя на Атина Палада, паметниците на композиторите Бетовен, Моцарт, Хайдн, Щраус, световноизвестния балнеоложки курорт с 12 лековити извора Карлови Вари.

Европа е благословено от бога кътче на нашата планета. Аз не съм избрала това място, нито то е избрало мен. Тук не е нито раят, нито адът. Тук е всичко онова, което липсва малко или много навсякъде по света, и затова е така неповторимо и уникално. Обичам го от цялата си гуша и никога не бих избягала от него. Сигурна съм, че тук е центърът на света и той носи едно единствено име – Европа!

*Поля Филипова, 17 г.
10 клас на СОУ за Европейски
езици „Св. Конст. Кирил
Философ“ – Русе*

ДЕЦАТА НА ЕВРОПА – ЕДНАКВИ И РАЗЛИЧНИ

Западноевропейските поети и писатели, живели и творили през епохата на Романтизма, са вярвали и често са подчертавали в произведенията си, че децата са извор на съвършенство и хармония. Много хора все още смятат, че детската душа е най-чиста, искрена и непресторена. По време на своето детство ние имаме късмета да сме далеч от света с цялата му грубост, насилие и лицемерие. Фалшът не ни е познат. Преструвките са нещо, което не ни е привично и което все още смятаме за неправилно и ненужно. Защо някой би искал да бъде такъв, какъвто не е? Кой би си причинил таква негодност?

Колкото и да са различни децата по цялата Земя и в частност в ЕС, който обединява много нации с характерни традиции, всички деца си приличат по това свое неподправено разбиране за света. Ние сме като огледало на заобикалящото ни. В нашите очи всичко се отразява такова, каквото е и все още не сме се научили как да „изкривяваме“ този образ. Така си представям аз живота на възрастните – едно криво огледало, като тези е „Дома на хумора и сатира“ в Габрово. За нас обаче нещата не стоят така. Ето защо смятам, че единственото, което прави, нас децата от ЕС, толкова различни, е нашата идентичност, а това което ни сближава е нашия поглед върху света. Ако успеем да обединим тези свои характерни черти бихме могли да изградим едно красиво бъдеще.

Миналото лято имах шанса да се запозная с няколко мои връстници от Франция, Италия и Испания, все държави членки на ЕС от много години, а ние се бяхме присъединили само преди 6 месеца. Тази среща се състоя във Великобритания, където бях на езиков курс за две седмици. Отначало бях доста резервирана и очаквах, че няма да бъда възприета по същия начин по който тези момичета и момчета, за които по-скоро държавите вървяха напред с историята си, постиженията си и мястото си в Европа и света. Оказа се, че бях сгрешила. Приехме по същия начин, уважиха ме като представител на България

и като отделна уникална личност. Също така установих и че тези деца не са по-различни от мен. Те имаха същите вкусове, същите мечти, същите стремежи и разбирания като моите. Сблъсъкът с толкова много и различни култури е способен да промени много един човек, да му помогне да порасне малко и в същото време да съхрани детското желание за знания и приключения. Точно това желание отличава и обединява децата. Ние искаме да учим, да търсим, да изследваме. Колкото повече шансове ни се дават да опознаваме връстниците си от различни страни с различни традиции и начин на живот, толкова по-добра представа бихме могли да си създадем за реалността, в която живеем, защото ние сме тези, ще оформят света.

Годината на Межкултурния диалог не трябва да бъде само една, а трябва да бъде превърната в един непрекъснат проект, който да помага на децата от ЕС да се сближават, да учат едни от други, да се опознават и да си помагат. Може да говорим на различни езици, да слушаме различна музика, да харесваме различни грехи, но искаме едно и също бъдеще, имаме еднакви мечти. Многобройните проекти на ЕС, които окуражават децата от страните членки да вложат всичките си способности – творчески и интелектуални и да вземат участие в развитието и разширяването на съюза, доказват, е децата несъмнено имат важна роля в оформянето на едно общество.

В момента имам късмета да работя по един проект също свързан с годината на Межкултурния диалог. Идеята е насочена към опознаване на различните националности, които живеят в страните членки на ЕС, представени от учениците от четири училища в България, Германия, Северна Ирландия и Естония. Проектът е все още в самото начало, но предоставя една прекрасна възможност за децата от тези четири страни да се запознаят и да видят, че са колкото различни, толкова и близки. Ще имаме шанса да се учим едни от други и да разкажем за себе си и за държавите си по един съвсем непринуден, детски начин, който обаче ще има огромен ефект върху нашето развитие и бъдеще. Едно от основните качества, които трябва едно дете да придобие при изграждането си и превръщането си във възрастен, е

уважението към другите религии и култури. Така това геме си осигурява живот без излишни предрасъдъци и предубеждения, подобни на тези, които са били насадени на много от нашите родители, баби и дядовци. Не страната трябва да върви напред, както аз мислех, а самата личност. Мястото от което идва, трябва да бъде само опора, повод за гордост и самочувствие, но не и гаранция за успех.

Ние, децата, повече от всеки друг имаме право да познаваме света, в който живеем. Камо деца на Европа заемаме точно толкова важна роля в живота и развитието на нашия континент и нашите общности, колкото и възрастните. Без корените си бихме били безсилни, но идва и моментът в който ни трябва крила, за да полетим, защото не бихме могли да живеем изолирани в клетка, била тя и златна. На всяко едно геме трябва да бъде даден шанса да учи колкото иска, а най-добрият начин да учиш е да общуваш. А с кого друг би ни било по-лесно да общуваме, ако не помежду си. Всяко едно геме има право да бъде себе си, да бъде уникално и различно, но как ще разбере, че е такава и как ще се научи да уважава другите уникални деца ако не се среща с такива.

Ако имате геме, погледнете го добре, то е бъдещето, независимо какво е, знайте, че то е единствено и неповторимо и в същото време никога няма да остане само, защото благодарение на възможностите, които ЕС му предоставя, ще може да открие колко много всъщност си прилича с другите деца и какъв късмет има, че се е родило и живее в Европа.

*Боряна Димитрова Пенчева,
17 години
Хклас, Английска
гимназия „Гео Милев”,*

ЕВРОПА =

(Есе)

„Европа не е място, а идея“ твърди френският философ и публицист Бернард Хенри Леви, а от опит знаем, че идеите са като новородени деца – всеки възпитава рожбата си чрез своите принципи и пречупва мисленето ѝ през собствения си светоглед, така, че тя да се превърне в един мини-модел на вътрешния свят на своя родител. По подобен начин и една идея, идеята за Европа, е възпитана и облечена различно от съзнанието на всеки един европеец...

Европа за мен = ... граховото зърно под многобройните многонационални гюшеци и завивки, което ни държи будни и съвестни и представлява един каляващ изпит за нашата същност. Понякога ни е неудобно, от време на време получаваме болки в гърба, но нейният импулс преминава през всички прегради и в крайна сметка обединена Европа и конкретно Европейският съюз, една наднационална форма на държавно управление, се оказват едно ниво над отделните държавни институции, като по този начин могат да се постигнат едновременно съкровените идеали за обединение, демокрация, равнопоставеност и сътрудничество, но и да се засият апетитите за развитие на търговията и уравнивяване или поне подобряване на икономиката на държавите от Стария континент.

Европа = ... 50 сантиметров сезал. Защо ли? Ако си спомним легендата на Кубрат за лозовите пръчки, които поотделно се чупят лесно, но заедно не се огъват, непременно ще свържем идеята за обединеност със сезала, който ще държи заедно купчинката събрани пръчки. Тук не става въпрос за сливане или сплавяне на отделните страни, на техните култури или на държавния организъм, а за съвместното им функциониране, което да дава щедри плодове и да построява по още едно стъпало към напредъка и развитието им. Неслучайно за мотото на Европейския съюз е избрана латинската фраза *In varietate concordia*, която в превод означава "Единство в многообразието".

Европа ? ... другата стъклена пантофка, която се надяваме

(стискаме палци!) да пасне на крачето ни. След векове в пепелта на времето и упадъци, разслоения и разделения на обществото, най-после имаме възможността, като с магическа пръчица да се превърнем в приказни герои и да танцуваме и след полунощ на "бала" в чест на съвместния ни брачен живот. Вместим ли се както трябва в тази стъклена пантофчица, ни очаква със сигурност по-светло, по-красиво, по-перспективно и най-вече по-европейско бъдеще, бъдеще за нас и за следващите поколения. Обувката се превръща в символ на дългия, труден и посят с изпитания път, който е останал зад нас, но носи и семантичния заряд на изгледа за по-доброто, по-благородното и красиво, което жадуваме и към което се стремим.

Европа ? ... шепа бели камъчета, пръснати по непозната пътека в тайнствена лунна нощ. Всеки е чел като малък или му е била четена за "лека нощ" известната приказка на братя Грим "Хензел и Гретел". Войейки беген и ушит с най-нискокачествени конци живот, двама родители решават да изоставят децата си в гората от страх, че не могат да ги изхранят. Хензел и Гретел обаче чуват разговора на родителите си и събират малки бели камъчета, с които отбелязват пътя, така че успяват да се приберат обратно. В този смисъл шепата бели камъчета биват носители на метафората за пътя към неизвестното, но и на пътя обратно към родния дом, който въпреки всичко винаги остава с широко отворени обятия за децата си.

Европа ? ... ?. Европа е не само идея, тя е идеалът, към който са устремени стъпките ни. Тя е справедливата везна, на която делата тежат повече от думите, както хората, независимо националността, повече от всичко. Неслучайно толкова обсъждан бе наскоро ратифицираният Лисабонски договор, който има за цел да защитава повече правата на гражданите, да утвърди функционирането на европейските институции, да ускори процеса на приобщаване на новите страни-членки като България. Договорът среща позитивни и одобрителни отзиви из цяла Европа, а при откриването на церемонията за подписването му португалският премиер Жозе Сократеш е заявил: "Този ден ще остане в историята като ден, в който се отварят нови пътища на надежда за постигането на

европейско споразумение".

И все пак... какво е Европа? Единствено красивата приказка, учеща ни да бъдем единни и целеустремени и майката, плетяща паяжината на общото ни бъдеще? Топлото майчино крило, което ни изхвърля от гнездото, за да се научим да летим, но и в което се сушваме, когато сме паднали за първи или пореден път? Може би знакът за равно, когато сложим плюсове между различните държави на континента? В крайна сметка Европа е равно на ...??? Преди всичко Европа ? нас самите, защото без нас, без нашите общи усилия, мечти, воля, упоритост, толерантност, обич и подкрепа един към друг Европа щеше да си остане само думата, обозначаваща континента ни, а не да се превърне в идеята за цяло едно общество от нации, които реализират своите общи цели под знака на единството...

*Мила Божкова, 16 г.,
IEG – Варна,*

Преди време гледах по телевизията провеждащото се тогава Европейско първенство по футбол. В началото на всеки мач капитаните на двата отбора заставаха в средата на терена и отправяха своите призови за „не на расизма“ към препълнения стадион, а и към хората по целия свят. Тогава аз се вгледях в публиката и се удивих още колко много хора има като мен – чакащи да видят прецизната играна любимите си отбори. Стори ми се дори повече от прекрасно как едно на пръв поглед неголямо нещо – мач, се превръща в обединение на целия свят. Красив ми се видя фактът, че в някоя агитка сега може би един англичанин до някой напълно непознат за него французин и въпреки това те подкрепят играта и идеята. Колко ли други тинейджъри като мен по цял свят сегаха пред малкия екран, притаили гъх да видят победния гол. И призивите на капитаните бяха верни – да не би да има значение дали си светлокож или тъмнокож, щом обичаш спорта?!

Всяко едно първенство по футбол е придружавано от негов химн. В песента е закодирано послание, което достига дори до другия край на света и събира хората. Това е така защото чрез музиката се разведряваш, духът ти се приповдига, забавляваш се. Няма значение от каква националност е изпълнителят, дори по някога не е важно да се разбират думите, не е от значение колко километри е пропътувала публиката и от коя държава са феновете. Важното е, че всички са заедно и преживяват, вълнуват се, веселят се танцуват. Между хората тогава царува мир, който трябва да бъде запазен и внесен в делника.

Какво би бил концерт без фенове, мач без публика или разказ без читатели. Нека под израза „межкултурно отношение“ не разбираме политика, а това което е близо до нас и е по силите ни да променим. Ние можем да направим света в който живеем, похубав като не се разделяме, а осъзнаем, че всички сме хора, всички преминаваме през трудности, всички се забавляваме, имаме своите върхове, грешки и страдания. Затова нека бъдем единни! Римската военна тактика, една от най-успешните съществували някога била „Divide et impera!“ (Разделяй и владей). От древни времена обединението е правело силата по пътя към събъждането на някоя мечта. Да си дадем сметка, че всички по света целим едно и също – да бъдем щастливи. Всички хора сме неповторими, но и еднакви. Ние имаме силата да поставим точка на разделението. Нека бъдем приятели!

„МЕЖДУКУЛТУРНИТЕ ОТНОШЕНИЯ В ЕВРОПА ДНЕС“

(есе)

2008-ма година е обявена от Европейския съюз за европейска година на междукултурния диалог под мотото „Заедно в многообразието!“ Целта на кампанията е да допринесе за взаимното разбиране и по-доброто съжителство.

Темата за междукултурните отношения винаги е била актуална. С присъединяването на България към голямото семейство на Европейския съюз, нашата страна внася в него уникална за Балканите и Европа култура. Жажбата за асприятеляване и научаване повече за обичаите и езиците на другите народи винаги я е имало. Обединяването на държавите в единен, братски съюз прави общуването в неговите рамки много по-лесно.

Лично аз, като дете от смесен брак, съм възпитавана в толерантност към другите култури и обичаите на народите. Преди няколко месеца бях поканена в един международен проект за междучилищно сътрудничество по програма „Коменски“. В проекта участват четири училища – от Северна Ирландия, Германия, Естония и България. Ние, участниците, работим по темата „Миграция“ и нейното влияние върху учениците, родени и израснали в отделните страни – партньорки по проекта, както и върху учениците-емигранти в тези страни. Възможностите, които ни предоставя програмата, са неограничени, а единственото условие е участниците да са със смесен произход (наполовина българи), т. Е, като мен – майка ми е българка, но аз съм родена в Сърбия, откъдето е и моят баща.

Основната цел на проекта е да се научим да съжителстваме заедно, да се отнасяме с уважение, разбиране и толерантност към „другостта“. Той също така има за цел да подпомогне изграждането на усещане у учениците за многообразието от културни практики, които съществуват в съвременното общество. Формирането на подобно усещане ще обогати живота на участниците, на училищата, в които те учат, и на отделните общности, в които живеят – а това

именно е и главната задача на нашия проект.

Особено се вълнувам да се запозная с моите връстници – „братя и сестри по съдба“ от другите държави. С удоволствие изпълнявам поставените ми задачи и с нетърпение очаквам следващите, докато стигна до целта – конференцията в Германия, която ще есе проведе през месец октомври, където ще мога да вникна в същността, да я осъзная и да усетя удоблетворението, че съм се справила с поставените ми задачи.

Искам да науча повече за обичаите и начина на живот на другите участници и да им предам поне зрънце знание за нашата красива страна и да им разкажа за опита си като принадлежаща на повече от един етнос – именно това е същността на межкултурния диалог.

Разделението между културите на различните народи съществува, може би, още от наказанието, с което Бог прави така, че хората да говорят на различни езици, заради устрема им да достигнат живи до Небесното царство. Но да осъзнаем, че приликите са много повече, отколкото разликите, е много хубаво и ни кара да аискаме да азнаем повече и повече. Когато сме заедно, можем да променим света и да го направим едно по-добро място за живеене, където всички живеят в разбирателство, хармония и толерантност.

*Ана Ненада Стоицев, 16 г.
IX клас, АГ „Гео Милев”,
гр. Русе*

НЕПОВТОРИМИ, НО ЕДНАКВИ

(Есе)

В понеделничния следобед часовете ми в училище най-сетне бяха свършили и аз вървях към къщи, изморена, пренатоварена от уроци, домашни и проблеми. Единственото, което исках, бе да стигна къщи, не защото по този начин задачите ми и проблемите, с които се сблъсках, щяха да се стопят и изчезнат, а защото сякаш домът ми дава защита, от която имах нужда тогава.

Пристигайки у дома, аз си проверих електронната поща. Какво щастие! Имах писмо от английското момиче, с което и преди това си бяхме писали. Родителите на Лизи (така се нарича момичето) са разведени и тя прекарва времето си ту в къщата на баща си, ту на майка си. В писмото си тя ми разправяше колко отдавна баща и не е идвал да я вземе. На нея и липсваше домът, защото дом и къща са две различни неща. Написах няколко топли думи на Лизи, осъзнавайки че всички по света имат нужда от уюта на семейството, от разбиране. Тя ми е приятелка и аз трябва да и помогна да се справи с трудността на своя ден. По същия начин моята връстничка от Англия ми бе „подавала ръка“ толкова отдалеч.

Приятелството е подкрепа, обич, уважение, разбиране. С един човек си по-близък, с друг - много отдалечен по възгледи и светоусещане, независимо дали сте всеки ден заедно или разстоянието е между вас. Народността и културата не са определящ фактор за отдаления човек. От индивидуалността зависят отношенията между приятелите. Важното е те да гледат в една посока и да имат общи цели. "I love you", "Je t'aime", "Ich liebe Dich", "Я люблю тебя"...! Може да се каже на всеки език и все означава едно и също - израз на силна привързаност към човека, без който не можем и ни е по-скъпо от самите нас. За обичта, приятелството и мечтите няма определени граници.

Посланията на Иисус да обичаме и да прощаваме неразделно вървят ръка за ръка с обединяването на всички хора в една общност. В Библията ясно се откроява поставянето на първо място на човечността от и към всеки. Нека си дадем равносметка относно скорошния празник

Великден – нима в момента, когато ние сме се събрали с цялото си семейство, още стотици, хиляди френски, германски, руски, италиански ... и какви ли още такива фамилии няма да бъдат в храма или около трапезата като нас. Всички имат своите празници и делници, мечти и планове, но молитвата за здраве и живот, за мир и добро е една и съща, както е една луна за всички, както всички отправят поглед към общото ни слънце.

Вчера приключих с писането на поредния свой разказ. Всеки автор закодира емоциите си, желанията и фантазиите си в своята творба. Дадох си сметка колко малък е моят шанс да бъдат разбрани посланията и призивите ми. Или пък напротив – имам тази възможност! Може би има много хора, създадени да творят, всеки със своите уникални идеи и различен стил. Но е удивително как чувствителността към „невидимия свят“ ни събира. И дори никога моя творба да не бъде напълно разбрана, аз ще продължа да бъда част от множеството по цял свят, което обича литературата. Как бих могла да зная дали няма някой ген и аз като Джоан Роулинг, авторката на книгите за Хари Потър, да напиша нещо, което ще обедини всички тинейджъри, ще ги накара да се чувстват всички до един добри магьосници, независимо от кой край на света са. И аз като много други копнея да събера всички заедно.

*Кристина Абрашева,
IX Г клас, АГ „Гео Милев”,
гр. Русе*

„ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА“

От векове насам, хората живеят в един непрестанен стремеж към миротворие, обединение и задружие. Както в миналото, така и днес, човешкият род и неговото ежедневие са неизменно съпътствани от проблемите и актуалните събития на дадената епоха, които обуславят и осмислят цялото съществуване на поколенията. След множеството войни, конфликти, живот в терор и безнадеждно отчаяние, в последното столетие обществото, и в частност населението на най-стария континент, заедно върви към едно дълго копняно и лелеяно обединение, чрез което да се сложи точка на войните, агресията, терора, безжалостната окупация, гискриминация и психологическия тормоз.

Същността на стремежа към превръщането на държавите и народите от най-стария континент в „Обединена Европа“, всъщност отразява желанието да бъде постигната една хармония и разбирателство между тези толкова различни хора, характери, религии и начини на живот. Могат да бъдат правени безброй анализи, да се дадат различни дефиниции и характеристики на модерна, обединена, единна Европа. На практика обаче думите са напълно лишени от смисъл, когато за тях не прозират целите и реалните резултати от онази почти епична "борба" и стремеж към превръщането на сами по себе си коренно различни хора и култури в едно голямо европейско семейство.

Ако излезем от рамките на клишетата, днешна Европа ще забещае на поколенията наследство от възможности и свободата на избора, който всеки човек ще може сам да прави, независимо от цвѳта на кожата си, религията, езика, културата или социалното си положение. Най-ценното от всичко е може би това, че Европа прави от европееца космополитен гражданин, приобщавайки го към останалите народи и давайки му възможността на намери своето място под пъстрата дъга на модерния свят. Културният обмен, на който в последните години се набляга чувствително,

обогаत्याва мирогледа на днешното общество, а в перспектива предполага еволюция в общуването между хората, не просто на едно елементарно вербално равнище, а по отношение на възгледите, стремежите и амбициите на идните поколения. Това ще рече, че с възможността да опознаваме останалите европейски нации и да ставаме съпричастни към техните порядки, традиции и обичаи, нарастват неимоверно не само познанията ни за заобикалящия свят, но и светоусещането за нашето място в пълзела на модерна Европа. Освен това бидейки заобиколен от толкова много и различни от него хора, съвременният европейец има възможността да се почувства като един неповторим и уникален сам по себе си щрих от палитрата на пъстрата европейска гъга.

В годината на междукултурния диалог всички стратегии и планове на посланиците на различните страни са насочени именно към подтикването на хората, и най-вече на младежите, към опознаване на различни културни традиции и създаване на нови контакти и приятелства. Предлагат се много програми и се организират кампании, спомагащи за обмена на знания между младежите от различни страни в името на взаимното разбирателство, уважение и толерантно съжителство.

Факт е, че именно подрастващото поколение е бъдещето на Европа. Факт е, че то ще има привилегията и отговорността да предопределя съдбата и развитието на европейското наследство, било то културно, икономическо или технологично. Факт е, че на сцената на модерна Европа трябва да излязат хора, които да продължат делото на днешните практики и стратегии, по отношение на това как да се изграждат мостове между страните и да се затвърждават връзките между отделните нации. Но ако оставим настрана всички тези многословия, основната цел, която трябва да преследваме, е да приемем ролята на посланици и да дадем своя принос към сближаване със съседите си от европейската карта. Прекрасни средства за постигането на тази цел са международните младежки лагери, междуучилищните проекти, обмените на ученици, участието в различни инициативи и кампании по сближаване и културно обогатяване. На практика едно такова преживяване е невероятно

20

удоволствие за всеки млад човек, тъй като то дава възможността да установим от личен опит колко много си приличаме с младежите от цяла Европа и как говорим на по-близки езици, от колкото сме си представяли някога – езикът на мечтите, на амбициите, на мотивацията и стремежа към стойностен и достоен живот. Нищо не допринася повече за обогатяването на познанията за различните култури от една среща с представители на тези култури и допирът до тях от първо лице. Точно затова една от основните инициативи, от позицията на един млад човек със съвременни възгледи и разбирания, трябва да бъде свързана и насочена към превръщането на образователния процес в училище в едно интерактивно занимание, което да излезе от рамките на закостенелите и отживели стереотипи и да използва интересни и забавни за младежите средства на представяне на материала, които да провокират младия човек да научава важната информация не само теоритически, но и да му дава възможност практически да се докосне до нея.

Под пъстрата дъга на Европа има място за всеки. Под нея стои едно цяло, съставено от множество малки звена, сами по себе си обаче уникални и изключително ценни. Под пъстрата дъга на Европа се приливат различни цветове, но между тях се получава една магическа симбиоза, която ги превръща в най-голямото богатство – разнообразното наследство от народи и култури.

*София Йотова, 18 г.
ГПЧЕ гр. Плевен*

ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА

Ако някой от нас се наеме със задачата да проучи коя е най-често употребявана дума в родните вестници, телевизии и радиа, със сигурност няма да се затрудни особено – думата е Европа. „Европейски съюз“, „Европейски фондове“, „Европейски парламент“ – понятия, които чуваме поне по няколко пъти на ден. Повечето от нас приемат „Европа“ като даденост, нещо кристално чисто и ясно – Старият континент, люлката на културата и образованието, а думата „европеец“ е повод за гордост, за принадлежност към нещо значимо и прекрасно.

И все пак толкова хомогенна ли е Европа за колкото я възприемаме? По този въпрос имах време да разсъждавам цели 10 дни, докато бях ангажиран в едно мероприятие в Прага, където участие взеха млади хора от 29 европейски страни – от Испания до Русия, от Ирландия до Румъния. Така, като се има пред вид разнообразието на хора и идеи, и фактът, че в Чехия госта валеше, а след това грейваше слънце, наистина мога да кажа, че усетих какво е да си „под пъстрата дъга на Европа“.

Та каква е равнотежната – „Единство в многообразието“ (каквото е и мотото на Европейския съюз) или прекалено разнообразие без никакви допирни точки между младите европейци?

Дъгата е красива и уникална именно защото в нея има много цветове, а между отделните цветове – тънки нюанси и нюансчета, понякога едва различими – също както едва различима, но все пак съществуваща е например разликата между немския, който говорят в Германия и Австрия или гръцкия в Гърция и Кипър. И именно тези големи и малки различия в „европейската“ дъга я правят толкова пъстра и придават целия колорит на Европа – защото в никой друг континент държавите (цветовете на дъгата) не са толкова здраво свързани, но същевременно способни да запазят тези тънки нюанси, които ги правят уникални и различни от всички останали – както когато в Прага всички се събираха в дискотеката и танцуваха, но на следващата вечер гърците се понасяха в ритъма на сиртакито, а ние тропвахме любимото ни българско хоро.

За съжаление дъгата не винаги е била красива и нежна – тя често се е обагряла от кръвта на невинните убити при войни и конфликти – затова и някои от цветовете и сега трудно „застават“ един до друг . Моментът, в който всички държави от континента ни ще се разбират , е по-скоро утопичен, отколкото реален.Надеждата за нашата европейска дъга е в младите хора – ако поискаме, ние бихме могли да преодолеем вътрешните си прегради и предубеждения – тогава дъгата не само ще е красива, тя ще блести...А за да стане това, нужно е да ни бъдат дадени възможности да контактуваме повече – което в днешно време въобще не е трудно. Когато видим, докоснем, общуваме с представители на европейските народи, разбираме, че човекът срещу нас може и да е много различен, но във всеки случай би могъл да ни е приятел, независимо по какъв начин са се преплитали съдбите на народите ни. Така и в края на мероприятияето ни в Прага две момчета от Турция и Гърция се сприятелиха, а един мургаб кипърец със средиземноморско излъчване и една бяла латвийка скрепиха връзката между далечните си страни с най-сигурното средство – любовта...

В една дъга важен е всеки цвят – а в нашия случай те са цели 48! 48 държави , всяка от които трябва да се постарее нейният цвят да е достатъчно красив и запомнящ се, без да потиска и пречи на останалите. Защото всяка страна и всеки народ имат правото да бъдат значими и уважавани , да отстояват своята независимост и култура , да заемат мястото си в „дъгата“ на Европа. Тъжно е,но е истина ,че често по-малките и недотам развити страни биват гледани с пренебрежение и снизхождение от по-големите ,че някои „цветове“ умишлено странят от други, а това в никой случай не прави дъгата по-хубава , а напротив – тя става сива и грозна. Истина е,че редът в Европа, а и навсякъде по света, не се ръководи от идеалистични, а напротив – от икономически принципи и финикийски знаци, от нуждата на всеки човек да се храни , да работи и да се грижи за себе си и семейството си , а не на последно място – да запази достойнството си– тези нужди в днешно време са над понятия като родолюбие и национална принадлежност. Затова и е трудно да обичаш имигранти, които биха могли „да вземат хляба ти“ , или да не ти е тъжно,

когато виждаш колко по-високи са заплатите в друга държава. Истина е, че всеки цвят в дъгата си има чар и сила – но не по-малка истина е, че не за всеки цвят стоят щастливи и говорливи лица, а напротив – някъде лицата са унили, разочаровани, нехаещи за глобалните неща като Европа, защото имат много по-важни лични проблеми за решаване. Когато като малки в училище сме рисували, винаги са ни казвали: ако някой цвят е по-слаб, подсилете го с помощта на друг. Ето защо, вместо да бягат от по-малките и слаби държави, големите следва да им помогнат както и с каквото могат – само така биха се постигнали толерантността и спокойното съжителство, за които всеки от нас мечтае.

На бюрото пред мен стои снимка с комитета, чийто член бях и аз – участваха хора от 11 различни държави. Лъжа е, ако кажа, че с всеки съм се разбирал еднакво и съм намерил веднага общ език – но видях, че общуването не е невъзможно, а и си струва да се опита. Общуването е и особено лесно и приятно сега, особено като го сравним с недалечното минало, когато една сива завеса бе загрозила „дъгата“ на Европа, а от двете ѝ страни на държавите бе внушавано колко са зли останалите отвъд.

Точно днес е моментът, в който дъгата ни може да се появи в цялото си обаяние, а ние, младите европейци, трябва да сме хората, които ще помогнат това да стане. Може да не успеем да решим „нерешимото“ – тежки социални или икономически въпроси, но нещо друго е изцяло в наши ръце: да бъдем приятели и да намерим допирните точки помежду си, загърбвайки миналото и клишетата, да се гордеем с държавите си и да уважаваме останалите страни. Само така дъгата на Европа ще се запази пъстра, чиста и ще се появи и след следващия дъжд...или буря...

*Добромир Василев, 18 год.
АГ „Гео Милев“, град Русе*

ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА

Представете си гигантски космически взрив, стотици светлини, милиони микроскопични прашинки, сформирали едно цяло. Според една от най-известните теории за произхода на Земята именно там, в нищото, наскрег празното извънземно пространство, е произлязла нашата планета. Дали появата ѝ е била само резултат от случайност или сложна и неизменна последица от развитието на неживата природа, не знам. Но най-интересен в случая е въпросът, как е възможно зараждането на една планета, превърнала се покъсно в родина за единствените (?) живи същества във Вселената. Нима не е невероятно, как коренно различни по своята природа и размери космически тела биха могли да се сблъскаат, да се свържат и с течение на годините да оформят едно хомогенно космическо тяло. Но такива чудеса се случват не само в Космоса, те стават всеки ден, осъществяват се пред очите ни и ние сме не просто случайни наблюдатели, а главните участници в тези процеси.

Ако Космосът се приема за родина на Земята, то има едно място на нашата планета, което се счита за люлка на цивилизацията. Разбира се, става дума за Европа- най-древният континент, превъзхождащ останалата част от земното кълбо не само по възраст, но и по многовековно историческо развитие. Макар предпоследна по площ в света, Европа е била арена на стотици битки, революции и войни. Бурните ѝ ветрове все още фучат със силата на конски копита, горите ѝ все още повтарят бойния вик на вековете, а земите ѝ са пропити с кръвта на милиони велики личности, отпечатали лика си на световната историческа карта.

Няма как да не си зададем въпроса „Защо?“. Защо именно тук са се водели повече битки, отколкото в която и да е друга част на света? Защо тук са съществували най-бляскавите империи, останали в съзнанието на човечеството като културни образци, и едновременно с това са били давани най-масовите жертви. Възход и упадък на цели цивилизации, свобода и робство на цели народи. Откъде произлиза всичко това, защо в

Европа главоломното развитие никога не е в застой, а чувството за свобода и независимост никога не угасва?

Ще ви отговоря кратко: Европа е земя на контрастите, общност от различия, единство на (и „в“) многообразието. Това е континент, известен със стремежа си да обедини всички нации в една общност, да премахне барьерите по пътя на тяхното международно сътрудничество. Но този стремеж произтича именно от факта, че Европа е майка на коренно различни цивилизации, на на пръв поглед несъвместими култури, които обаче след хилядолетно съвместна история са се научили не само да се възприемат, но и да си сътрудничат в името на общи цели. Това е Европа в миналото и настоящето-земя на овладените контрасти. А каква ще бъде тя за в бъдеще-зависи от самите нас, нейните граждани.

Въможно ли е да съществува свят, изграден на принципа на пълната идентичност; свят, в който различията не съществуват, а гумите „личност“ и „индивидуалност“ са лишени от смисъл? Вярно, че в този случай конфликтите и неразбирателствата не биха съществували, но не е ли това прекалено висока цена за мира и това ли е изобщо необходимото условие, за да властва междуличностно и международно спокойствие? Не, разбира се, защото именно различията са тези, които превръщат живота от влак на безцелно еднообразие в „игра с неочакван край“. Те са тези, които му придават смисъл, защото смисълът се крие именно в многоцветната палитра от качества, възможности и идеали. А кое друго същество освен човека, би могло да е възплъщение на това многообразие? Именно човекът, „най-голямата загадка на природата“ непрекъснато търси, защитава и преследва целите си, а именно това е единственият и сигурният път към развитието.

Силата на Европа се крие именно в многообразието от култури, религии, традиции, стремежи и световъзприятия. Това е място, чиято атмосфера е пропита от свежия дъх на промяната, на нестихващото развитие и търсене на съвършенството. Защото съвършенството е не скучна система от правила и предписания, които се спазват неотлъчно и безгрешно, а обединение на най-доброто, екстракт от великите постижения на природата и

обществото. Точно това обладяно и развито многообразие, символ на обединена Европа, е необходимо и най-важно условие за икономически и политически просперитет. То формира пъстрата гъга на Европа, която в случая носи не само щастие, но и открива хиляди възможности за неговото постигане.

Представете си следните природни картини: сив есенен ден и топло и многоцветно лято. Коя от двете ще изберете? Лятото, разбира се, то веднага ще ви привлече с цялата си феерия от цветове, звуци, възможности. Именно това е и Европа-палитра от противоположности, които обаче заедно формират едно неделимо единство, така както милиардите пращинки в Космоса, образували Земята. Може би ще са ни нужни хиляди години, за да оформим едно истински еднородно цяло, за да бъдем общност. Но бъдещето е в нашите ръце и в ръцете на обединена Европа!

*Елеонора Георгиева
Граматицова, 16 год.,
10 клас,
Първа Езикова Гимназия,
гр. Варна*

ПОД ПЪСТРАТА ДЪГА НА ЕВРОПА

(Есе)

Стоя на брега на реката. И все още съм в моята България. Но умът ми бърза към тях – другите – които ще видя за втори път. След...

...Сякаш никога не бях излизал извън моята красива страна. Всичко беше така чуждо, различно, негостоприемно. Искаше ми се да викам силно, да презърна някого, да поговоря поне за малко – исках някой да ми обърне внимание. В стаята, някак заглушено, като насън, чувах гласове, чужди гласове. Толкова много мои връстници, шумни, интересни, сигурно прекрасни човешки светове бяха покрай мен. А аз бях сам. Затворен в пространството на чуждост, очаквайки първата стъпка от другите. Тишина! А след това ритъм на позната музика. „Боже! Ама тия са наш'те!“ Балканската мелодия ме извади от делириума. Огледах се. Видях симпатични момиче и момче. И те ме видяха. Ала отвърнаха поглед от мен. На табелката пишеше Сърбия. Толково близо и отново толкова далечни. Продължих да се взирам през прозореца, без да виждам нищо. Тогава дойде тя.

Беше толкова различна – небрежна, но все пак запленяваща. Дали защото наистина ми допадна, или защото беше първият човек, с когото разговарях там, все още си спомням красивата ѝ усмивка.

– Извинявай! Ти наистина ли си от България?

– Да! Защо?

– Ами толкова си бял! А и рус! Там има ли такива хора?

– Побечето!

– Ех, а уж трябва да се познаваме! Аз съм Нели, от Холандия. Искаш ли да седнем заедно?

– Разбира се.

След това се запознах и с другите. Отначало ми беше странно, че като част от Европейския съюз, те все още не знаеха къде „точно“ е България. Но пък беше забавно да видя сконфузеното, засрамено лице на поредния европеец, който задаваше рутинния въпрос. Малко по малко се сприятелихме. Започнах да узнавам интересни, полезни, дори шокиращи

факти за живота в другите страни. За пореден път аз самият осъзнах колко много обичам България. Или поне тази България, която се опитвам да показвам на другите.

Вече бяхме приятели, когато дойде кулминацията на събитието. Уж беше състезание, ама никой не го прие „на всяка цена“. Показах максимум от себе си и мисля, че представих България достойно. Поне така казаха другите. Бяхме горди, че всеки от нас е част от своя роден свят, принадлежащ към голямото европейско семейство.

Стоя на брега на реката. Появи се дъга. Цветна, шарена, като в приказките. Европа ме приветства, а аз чакам с нетърпение да видя моите приятели.

*Феодор Оджаков,
АГ „Гео Милев“*

СЪДЪРЖАНИЕ

Поля ФИЛИПОВА, 17 г.

Под пъстрата гъга на Европа.....стр. 3

Боряна Димитрова ПЕНЧЕВА, 17 г.

Децата на Европа – еднакви и различни.....стр. 8

Мила БОЖКОВА, 16 г.

ЕВРОПА = ... стр. 11

Кристина АБРАШЕВА, IX клас

*** .....стр. 14

Ана Ненада СТОИЦЕВ, 16 г.

„Междукултурните отношения в Европа днес“

.....стр. 15

Кристина АБРАШЕВА, IX клас

Неповторими, но еднакви.....стр. 17

София ЙОТОВА, 18 г.

„Под пъстрата гъга на Европа“ .....стр. 19

Добромир ВАСИЛЕВ, 18 г.

Под пъстрата гъга на Европа.....стр. 22

Елеонора Георгиева ГРАМАТИКОВА, 16 г.

Под пъстрата гъга на Европа.....стр. 25

Феодор ОДЖАКОВ

Под пъстрата гъга на Европа.....стр. 28

В ЦВЕТНАТА ПРИТУРКА – репродукции и рисунки, отличени в конкурса, от:

Никола Бошнаков, 7 г.; Анабел Попова, 16 г.;

Мария Василева, 10 г. (на корицата); Илона

Узунова, 7 г.; Елизабет Владимирова, 12 г.;

Габриела Кишева, 7 г.; Анушка Артюнян, 9 г.;

Катерина Колева, 10 г.; Деян Дудев, 9 г.

ЕВРОПА ДИРЕКТНО

**Работно време с граждани
Понеделник - Петък
9:30 – 12:00 13:00 – 17:00**

**7000 Русе
Пл. Свобода 4
Тел/факс: 082 519 504**

**info@europedirect-ruse.eu
www.europedirect-ruse.eu**

